02010823108000016

15477

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 1082**

31 Αυγούστου 2000

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. Γ2/2896

Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Γαλλικής γλώσσας στο Ενιαίο Λύκειο.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπ' όψη:

1. Τις διατάξεις του εδαφ. γ' της παρ. 11 του άρθρου 5 του Ν.1566/85, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 7 του Ν.2525/97 "Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 188-Α).

2. Την εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, όπως αυτή διατυπώθηκε στην με αριθμ. 8/2000 πράξη του Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

3. Τις διατάξεις του άθρου 29α του Ν. 1558/85 ΦΕΚ 137-Α, όπως συμπληρώθηκε με το άθρο 27 του Ν. 2081/92 ΦΕΚ 154-Α και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παράγρ. 2α του Ν. 2469/97 ΦΕΚ 38-Α και το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

4. Την αναγκαιότητα ορισμού νέου Προγράμματος Σπουδών για το μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας στο Ενιαίο Λύκειο, με βάση το οποίο θα επιλεγούν τα βιβλία από τον εγκεκριμένο κατάλογο του Υπουργείου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 7 του Ν. 2525/97, αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Γαλλικής Γλώσσας ως εξής:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΔΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄
Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ
1. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ
2. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

2. ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
2.1 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ
2.2 ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟ-ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ
2.3 ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ
2.4 (ΔΙΑ)ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

3. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ
3.1. ΠΡΟΣΛΗΠΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ : ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ
3.2 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

4. ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
4.1. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ
4.2. ΓΛΩΣΣΙΚΟΝΟΗΤΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ
4.3 ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ (SAVOIRS ET SAVOIR-FAIRE LINGUISTIQUES ET LANGAGIERS)
4.4. ΧΡΗΣΗ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
4.5 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

2.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ
2.2 ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
2.3 ΠΡΟΣΚΤΗΣΗ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ
2.4 ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ
2.5 ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ
2.6 ΧΡΗΣΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ
2.7 ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΔΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Το Πρόγραμμα Σπουδών της Γαλλικής Γλώσσας για το Ενιαίο Λύκειο στηρίζεται στις γενικές αρχές οι οποίες διέπουν τη Διδακτική/Διδακτολογία, λαμβάνοντας υπόψη του και το ισχύον Αναλυτικό Πρόγραμμα του Γυμνασίου, προκειμένου να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη 6ετής διδασκαλία του μαθήματος. Κατά συνέπεια, στο Πρόγραμμα Σπουδών :

- περιγράφονται επιμέρους στόχοι, οι οποίοι αναλύονται στις δεξιότητες και στρατηγικές τις οποίες θα πρέπει να αναπτύξει ο μαθητής,
- αναφέρονται έννοιες και χρήσεις της γλώσσας τις οποίες πρέπει να γνωρίζει ο μαθητής,
- προσδιορίζονται θεματικές περιοχές,
- περιγράφονται μαθησιακές δραστηριότητες, οι οποίες οδηγούν στην επίτευξη των καθορισμένων στόχων,
- καθορίζεται ο τρόπος αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών.

Το Πρόγραμμα Σπουδών εγχαράσσει τις γενικές γραμμές διδασκαλίας (γενικοί στόχοι, ανάπτυξη δεξιοτήτων στην ξένη γλώσσα, γλωσσικονοητικά σύνολα, γλωσσικά στοιχεία που πρέπει να κατέχει και να χειρίζεται ο μαθητής) και παρέχει τη δυνατότητα στον διδάσκοντα να προσαρμόσει τη διδασκαλία στις ανάγκες της δικής του τάξης, υιοθετώντας μια διαφοροποιημένη διδακτική/παιδαγωγική προσέγγιση (pédagogie différenciée), η οποία υπαγορεύεται από τα Διαγνωστικά Κριτήρια και υποβοηθείται από την Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη. Ο συγκερασμός αυτός θα οδηγήσει στη δημιουργία ομοιογενών τμημάτων με πρόδηλα τα θετικά αποτελέσματα.

ΜΕΡΟΣ Α΄

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ

1. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Οι συνεχείς κοινωνικές αλλαγές, η ελεύθερη διακίνηση πολιτών και ιδεών, η αναγκαιότητα για αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των λαών, καθώς και η απαίτηση για αμεσότερη πρόσβαση στην πληροφόρηση, μέσα σε μια πολύγλωσση και πολυπολιτισμική Ενωμένη Ευρώπη, προσδίδουν σημαντική θέση στη διδασκαλία/εκμάθηση των Ξένων Γλωσσών, άποψη που ενισχύεται και υποστηρίζεται από την εκπαιδευτική πολιτική της Ενωμένης Ευρώπης. Η εκμάθηση των ζωντανών γλωσσών αποβλέπει επιπλέον στην προώθηση της επικοινωνίας, το σεβασμό της γλώσσας και του πολιτισμού των διαφόρων λαών, και τέλος τη δυνατότητα συναλλαγών μέσα στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά με στόχο κοινωνικά, οικονομικά και εκπαιδευτικά αγαθά και επιτεύγματα.

Επιπλέον, ο χαρακτηρισμός της Ελληνικής ως μιας από τις ολιγότερο ομιλούμενες και ολιγότερο διδασκόμενες γλώσσες καθιστά ακόμη πιο επιτακτική τη διδασκαλία/εκμάθηση των Ξένων Γλωσσών. Έτσι το μάθημα της Ξένης Γλώσσας αποκτά σημαντική θέση στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στην κοινωνική ένταξη και μελλοντική επαγγελματική αποκατάσταση των νέων της χώρας.

Τέλος, η κοινή πεποίθηση ότι για την ειρηνική συνύπαρξη των λαών προϋπόθεση είναι η αλληλοκατανόηση και ο αλληλοσεβασμός, έννοιες βασικές του μαθήματος της Ξένης Γλώσσας, καθιστά απαραίτητη τη διδασκαλία των Ξένων Γλωσσών.

2. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός της εκμάθησης των Ξένων Γλωσσών στο Λύκειο εμπίπτει στους γενικούς σκοπούς, έτσι όπως αυτοί ορίζονται για τη βαθμίδα αυτή της εκπαίδευσης (Ν. 2525/1997). Κατά συνέπεια, η διδασκαλία τους ανταποκρίνεται σε μορφωτικούς και παιδαγωγικούς στόχους και στις αρχές που διέπουν την αποστολή του σχολείου του 21ου αιώνα : παροχή γενικής παιδείας υψηλού επιπέδου, ανάπτυξη των ικανοτήτων, της πρωτοβουλίας, της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών, προσφορά στους μαθητές των απαραίτητων γνώσεων και εφοδίων για τη συνέχιση των σπουδών τους, καλλιέργεια δεξιοτήτων που θα τους διευκολύνουν προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας και της αγοράς εργασίας.

Επί πλέον, η εκμάθηση της γαλλικής γλώσσας και η χρήση αυτής με άτομα από γαλλόφωνες αλλά και άλλης εθνικότητας χώρες, θα διευκολύνει τους μαθητές να αντιλαμβάνονται και να αποδέχονται το λόγο και τον πολιτισμό άλλων λαών.

Με το μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας, όπως με όλα τα μαθήματα, επιδιώκεται η γενική παιδεία, η κοινωνικοποίηση των μαθητών, η ολόπλευρη καλλιέργεια της προσωπικότητάς τους, με στόχο τη διαμόρφωση ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών οι οποίοι να σέβονται τις αξίες του Ανθρωπισμού και της Δημοκρατίας.

Συγκεκριμένα, πρέπει να συμβάλει :

- στην ολόπλευρη ανάπτυξη του ατόμου : της νοημοσύνης, της ευαισθησίας, της αισθητικής αντίληψης, της υπευθυνότητας και των πνευματικών αξιών του,
- στην εξοικείωση με τον επιστημονικό τρόπο σκέψης και συλλογισμού ώστε να είναι ικανοί οι μαθητές να συγκεντρώνουν, να επεξεργάζονται και να αξιοποιούν πληροφορίες μέσα από ορθολογικές και εμπειρικές διαδικασίες,
- στην παροχή κινήτρων για επιζήτηση νέων αντικειμένων γνώσης και την επίτευξη αυτόνομης μάθησης,
- στην απελευθέρωση της προσωπικότητας των μαθητών μέσω της ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων ώστε να ανακαλύψουν τις κλίσεις και τα ταλέντα τους και να τα αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο,
- στη διαμόρφωση της δικής τους γνώμης και στην ανάπτυξη ανεξάρτητης κριτικής σκέψης προκειμένου να καταστούν άτομα ικανά να επιλύουν τα προβλήματά τους, να παίρνουν αποφάσεις και να αναλαμβάνουν την ευθύνη των πράξεών τους,
- στην καλλιέργεια της αυτοπεποίθησης, αλλά και της αυτογνωσίας και της αυτο-αξιολόγησης, ώστε να είναι σε θέση να γνωρίζουν τα όρια και τις δυνατότητές τους, να προετοιμάζουν την ενεργό συμμετοχή τους στην κοινωνι-

κο-οικονομική ζωή, να μπορούν, τέλος, να ανταποκριθούν στις βασικές απαιτήσεις του εκπαιδευτικού και μελλοντικού κοινωνικο-επαγγελματικού τους χώρου,

• στην απόκτηση των απαραίτητων ικανοτήτων ώστε να μπορέσουν αργότερα να προχωρήσουν σε υψηλότερο επίπεδο ή σε περισσότερο ειδικό χώρο στη γαλλική γλώσσα, ή να μάθουν άλλες ξένες γλώσσες με αποδοτικότερο τρόπο.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Με το μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας ο καθηγητής βοηθά το μαθητή να αποκτήσει *Γενικές γνώσεις* και να αναπτύξει την *Οντολογική* του *γνώση*. Επίσης να αναπτύξει τις κατάλληλες *Πρακτικές δεξιοτήτες* και να καλλιεργήσει την *Ικανότητα μάθησης*.

Γενικές γνώσεις (connaissances générales)

Πρέπει, με το μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας, να προσφέρεται στο μαθητή δυνατότητα πρόσβασης σε κάθε μορφή γνώσης ή πληροφόρησης πάνω σε πρόσωπα, αντικείμενα, γεγονότα, χώρους, θεσμούς, οργανισμούς..., καλύπτοντας έτσι τα σημαντικότερα γεωγραφικά, δημογραφικά, οικονομικά και πολιτικά στοιχεία και δεδομένα της γαλλικής/ γαλλόφωνης αλλά και της διεθνούς πραγματικότητας.

Οντολογική γνώση (savoir être)

Πρέπει ο καθηγητής να αναπτύξει την ικανότητα του μαθητή

-να αντιλαμβάνεται διαφορετικές θέσεις και στάσεις (χωρίς δογματική αντιμετώπιση)

-να σχετικοποιεί την προσωπική του άποψη και το προσωπικό του σύστημα πολιτιστικών αξιών

-να αποδέχεται την εγκυρότητα και άλλων τρόπων οργάνωσης ιδεών, αξιών...

-να είναι ανοικτός σε νέες εμπειρίες και με ενδιαφέρον για άλλες ιδέες και αξίες.

Όλα τα ανωτέρω θα τον βοηθήσουν να αποκτήσει διαπολιτισμική συνείδηση.

Πρακτικές δεξιότητες (savoir-faire)

Πρέπει να αποκτήσει ο μαθητής γνώσεις που θα του επιτρέψουν να αναπτύξει πρακτικές δεξιότητες στο επίπεδο της καθημερινής ζωής και της κοινωνικής πρακτικής (savoir-vivre). Οι παραπάνω δεξιότητες θα του επιτρέψουν να αντιμετωπίζει με επιτυχία τις δυσκολίες που συνακολουθούν ενδεχόμενη παραμονή του σε ξένη χώρα.

Ικανότητα μάθησης (savoir apprendre)

Επειδή η γνώση είναι ποικιλόμορφη και μεταβάλλεται συνεχώς, πρέπει η διδασκαλία της γλώσσας να αποβλέπει στην ανάπτυξη της ικανότητας απόκτησης των γνώσεων. Πρέπει συνεπώς ο καθηγητής να βοηθήσει το μαθητή να αναπτύξει την ικανότητά του να μαθαίνει, και ειδικότερα να αποκτήσει :

-<u>Ενσυνείδητη γνώση της λειτουργίας της γλώσσας και της επικοινωνίας</u> :

Στο Λύκειο, με την επεξεργασία συνθετότερων λεκτικών πράξεων, το μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας αποβλέπει

• στη βελτίωση των γνώσεων του μαθητή σχετικά με τις ιδιότητες και τις χαρακτηριστικές δομές της γλώσσας (τόσο της μητρικής όσο και της γαλλικής),

• στην ανάπτυξη ικανοτήτων που να του επιτρέπουν να συνεχίσει να μαθαίνει τη γλώσσα και εκτός σχολικού χώρου.

-<u>Ικανότητα διερεύνησης/ανακάλυψης :</u>

Πρέπει ο μαθητής να είναι σε θέση να μαθαίνει με αποτελεσματικό τρόπο, μέσα από

• την ενεργοποίηση διαφόρων ικανοτήτων (παρατήρηση, ερμηνεία, επαγωγή, απομνημόνευση...)

• την ανάπτυξη μεθοδολογικών και ερευνητικών ικανοτήτων για να μπορεί να συλλέγει και να επεξεργάζεται στοιχεία και πληροφορίες από γραπτές ή προφορικές πηγές,

• τη χρήση των νέων τεχνολογιών (Διαδίκτυο, πολυμέσα ή άλλες βάσεις δεδομένων πληροφορικής) με στόχο την πρόσληψη και ανταλλαγή πληροφοριών.

Η ικανότητα αυτή αποσκοπεί στην ανάπτυξη των αντιληπτικών, αναλυτικών και διερευνητικών δεξιοτήτων (aptitudes perceptives, analytiques et heuristiques).

2. ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Στο Πρόγραμμα Σπουδών της Γαλλικής Γλώσσας για το Ενιαίο Λύκειο ορίζεται ως βασικός διδακτικός στόχος η διεύρυνση της ικανότητας επικοινωνίας (Capacité de communication). Με τον ευρύ όρο *ικανότητα επικοινωνίας* εννοείται η δυνατότητα του μαθητή να ανταποκρίνεται σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας, προβλέψιμες ή απρόβλεπτες χρησιμοποιώντας γλωσσικές, παραγλωσσικές ή και εξωγλωσσικές επιλογές, οι οποίες προϋποθέτουν ποικιλία

• στα είδη περιβάλλοντος χρήσης,
• στους τρόπους επικοινωνίας,
• στους ρόλους.

Για την επίτευξη του παραπάνω διδακτικού στόχου ο μαθητής θα πρέπει να ασκηθεί, προκειμένου να μπορέσει σταδιακά :

-να εμπεδώσει και να επεκτείνει τις γλωσσικές του γνώσεις (εμπλουτισμός λεξιλογίου, γλωσσικές εκφράσεις, γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα), έτσι ώστε η εκφορά του λόγου του να έχει νόημα και επικοινωνιακή αξία,

-να αναπτύξει κοινωνιογλωσσική ικανότητα (τήρηση κοινωνικών κανόνων κατά την επικοινωνία, ανάλογα με το εκάστοτε φυσικό και κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο),

-να παράγει συνεχή και συνεκτικό προφορικό και γραπτό λόγο,

-να χρησιμοποιεί στρατηγικές επικοινωνίας (λεκτικές και μη λεκτικές αντιδράσεις) ως αντισταθμιστικά μέσα για τη διατήρηση της επικοινωνίας,

-να ευαισθητοποιηθεί στην αποδοχή της αντίληψης του Άλλου και στην αλληλοκατανόηση,

-να διευρύνει τις γνώσεις του σε θέματα, τα οποία άπτονται άλλων γνωστικών αντικειμένων (décloisonnement des disciplines),

-να καλλιεργήσει την κριτική σκέψη,

-να αναπτύξει το αίσθημα της αυτοπεποίθησης που θα τον βοηθήσει να θέτει και να επιτυγχάνει στόχους, και θα τον οδηγήσει σταδιακά στην αυτονομία του.

-να αποβλέπει στην απόκτηση *δεξιοτήτων διεπίδρασης/διάδρασης* (dimension interactive de la langue)...

Συγκεκριμένα, για να είναι σε θέση ο μαθητής να επικοινωνεί (apptitude à communiquer) πρέπει να αναπτύξει :

- την επικοινωνιακή ικανότητα (compétence communicative),
- τη γλωσσολογική και κοινωνιο-γλωσσική ικανότητα (compétence linguistique et socio- linguistique),
- την πραγματολογική ικανότητα (compétence pragmatique), και
- τη (δια)πολιτισμική συνείδηση (conscience interculturelle).

2.1 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ (COMPÉTENCE COMMUNICATIVE)

Πρωταρχικό στόχο της διδασκαλίας/εκμάθησης της γαλλικής γλώσσας στο Λύκειο αποτελεί η διεύρυνση της *επικοινωνιακής ικανότητας* των μαθητών ώστε να τους παρέχεται η δυνατότητα να λειτουργούν σε διάφορες περιστάσεις επικοινωνίας, από την αντιμετώπιση απλών πρακτικών και καθημερινών επικοινωνιακών προβλημάτων (βλ. Κοινωνικο-πολιτισμικές γνώσεις) μέχρι, ενδεχομένως, την κοινωνική προσχώρηση του ατόμου σε μια νέα γλωσσική κοινότητα. Επιδιώκεται επίσης η κατά το δυνατόν ανάπτυξη της δυνατότητας των μαθητών να παράγουν λόγο τεκμηριωμένο και σύνθετο κατά την επικοινωνία τους με τους φυσικούς ομιλητές της γαλλικής γλώσσας, αλλά και με άτομα άλλων εθνικοτήτων, χρησιμοποιώντας την ως κοινό κώδικα επικοινωνίας.

Πρέπει επομένως, μέσα από τη διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας, οι μαθητές να αναπτύξουν *στρατηγικές επικοινωνίας* προκειμένου να επιλέγουν και να χρησιμοποιούν τις κατάλληλες λεκτικές πράξεις σε κάθε περίσταση επικοινωνίας. Η χρήση των στρατηγικών επικοινωνίας αποβλέπει στην επιτυχέστερη επικοινωνία και στον έλεγχο της επικοινωνιακής συμπεριφοράς ακόμη και με περιορισμένες γλωσσικές ικανότητες.

Για την επίτευξη επικοινωνίας, ο μαθητής επιστρατεύει τις γενικές ικανότητες που προαναφέρθηκαν στους γενικούς διδακτικούς στόχους, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη γλωσσολογικής, κοινωνιο-γλωσσικής και πραγματολογικής ικανότητας.

2.2 ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟ-ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ (COMPÉTENCE LINGUISTIQUE ET SOCIO-LINGUISTIQUE)

Η ***γλωσσολογική ικανότητα*** του μαθητή διακρίνεται στη Φωνολογική, τη Λεξιλογική και τη Μορφοσυντακτική ικανότητα που πρέπει να αποκτήσει.

• Φωνολογική ικανότητα

Ο μαθητής πρέπει να διευρύνει την ικανότητα διάκρισης και παραγωγής νέων ήχων και προσωδιακών σχημάτων που έχει ήδη κατακτήσει στο Γυμνάσιο, και συγκεκριμένα

-να αντιλαμβάνεται και να αναπαράγει φωνητικά τη γλώσσα (συλλαβική δομή, τονισμός των λέξεων, τόνος, αφομοίωση, παράταση...), την προσωδία, το ρυθμό και το λειτουργικό τονισμό (αυξητικός, σταθερός, πτωτικός),

-να αναπτύξει την ικανότητα πρόσληψης και παραγωγής των ξένων ήχων με πιθανή εφαρμογή τους για την εκμάθηση μιας άλλης ξένης γλώσσας.

• Λεξιλογική ικανότητα

Στο Λύκειο, ο μαθητής, βασιζόμενος συχνά στο ήδη γνωστό από το Γυμνάσιο λεξιλόγιο, πρέπει να είναι σε θέση

-να αναγνωρίζει τις διαδικασίες παραγωγής λέξεων (dérivation, nominalisation)

-να τις χρησιμοποιεί κατά την εκφορά λόγου.

• Μορφοσυντακτική ικανότητα

Πρόκειται για τη γνώση των μορφοσυντακτικών μορφών της γλώσσας και για την ικανότητα του μαθητή να τις χρησιμοποιεί. Στο Λύκειο, με την επεξεργασία συνθετότερων λεκτικών πράξεων, το μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας μπορεί να βοηθήσει το μαθητή να εμβαθύνει στις συντακτικές και μορφολογικές δομές που διδάχτηκε στο Γυμνάσιο και τις οποίες καλείται

-να ταξινομήσει,

-να οργανώσει και

-να επεκτείνει σε νέες θεματικές περιοχές.

Για την απόκτηση της ***κοινωνιο-γλωσσικής ικανότητας*** πρέπει ο μαθητής να είναι σε θέση να διακρίνει τα *είδη λόγου*, το *ύφος και το επίπεδο του λόγου*, διάφορους *δείκτες κοινωνικών σχέσεων* και *εκφράσεις λαϊκής σοφίας* και τέλος *διαλέκτους και ιδιολέκτους*.

• Είδη λόγου

Πρέπει να ευαισθητοποιηθεί ο μαθητής στις ιδιαίτερες γλωσσολογικές φόρμες που διακρίνουν τους τρόπους έκφρασης, τον προφορικό από το γραπτό λόγο. Να μάθει δηλαδή ότι

-η ικανότητα προφορικής επικοινωνίας δεν εξαντλείται στην απλή εφαρμογή γραμματικών κανόνων. Συχνά χρειάζεται να προστρέξει σε επαναλήψεις, ανορθόδοξη σύνταξη (*Je la vois d'ici, Marie*), σε ημιτελείς φράσεις, διακοπές, παύσεις, δισταγμούς...

-αντίθετα, ο γραπτός λόγος είναι αυστηρότερα δομημένος και απαιτεί καλύτερη οργάνωση.

Ασφαλώς, τα δύο αυτά είδη της γλώσσας, ο προφορικός και ο γραπτός λόγος, είναι αδιαχώριστα και συμπληρωματικά. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να μάθει ο μαθητής να περνά από το ένα είδος λόγου στο άλλο.

Επιδιώκεται ο προφορικός λόγος να έχει τη μορφή διαλόγου και να είναι στενά συνδεδεμένος με την επικοινωνιακή κατάσταση.

Η παραγωγή γραπτού λόγου προωθεί την εκμάθηση της ξένης γλώσσας επειδή βοηθάει το μαθητή να σχεδιάζει και σταδιακά να πραγματώνει την ξένη γλώσσα. Επειδή συχνά βιώνεται από τους μαθητές ως δύσκολο έργο, θα πρέπει να βρεθούν κίνητρα, προκειμένου η συγκεκριμένη δεξιότητα να βρει τη θέση που της αρμόζει στη μαθησιακή διαδικασία. Ένα κίνητρο είναι η αυθεντικότητα και η χρησιμότητα των προς ανάπτυξη θεμάτων (π.χ. αλληλογραφία, συμπλήρωση πληροφοριακού υλικού, κ.τ.ό.). Παράλληλα, και σύμφωνα πάντα με το επίπεδο γνώσεων των μαθητών στη γαλλική γλώσσα, μπορεί να ζητηθεί από το μαθητή ελεύθερη δημιουργική παραγωγή, όπου θα εκφράζει προσωπικές του απόψεις. Ο μαθητής

δεν καλείται να παράγει μια έκθεση ιδεών, αλλά να συνθέσει ένα ολοκληρωμένο κείμενο, λειτουργικό μέσα σε καθορισμένο γλωσσικό πλαίσιο.

• Επίπεδο και ύφος λόγου

Στο Λύκειο, οι μαθητές πρέπει να μάθουν να επιλέγουν, για την πραγμάτωση μιας γλωσσικής πράξης, το κατάλληλο επίπεδο και ύφος λόγου (registres de langue), έτσι όπως αυτό προσδιορίζεται από την επικοινωνιακή περίσταση (langage standard, familier, populaire...). Να μάθει δηλαδή ότι εκφραζόμαστε με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με τους συνομιλητές και το πλαίσιο συνομιλίας και ότι πρέπει να προσαρμόζουμε το λόγο μας στην επικοινωνιακή περίσταση και τους συνδιαλεγόμενους, ανατρέχοντας σε συγκεκριμένες γλωσσικές εκφράσεις, αναλογικές και ανάλογες του επιπέδου και τους ύφους του λόγου.

• Δείκτες κοινωνικών σχέσεων

Δεδομένου ότι οι κοινωνικές σχέσεις διαφέρουν συχνά από τη μία γλώσσα/πολιτισμό στην άλλη (εξαρτώνται από παράγοντες, όπως η θέση των συνδιαλεγόμενων, οι σχέσεις τους, το επίπεδο και το ύφος λόγου κλπ.), πρέπει ο καθηγητής να διδάξει στο μαθητή πώς να επιλέγει και να χρησιμοποιεί

- εκφράσεις για να χαιρετίσει, να παρουσιαστεί σε διάφορες εκδηλώσεις (επίσημες, τυπικές, μη τυπικές), και με διαφορετικό ύφος (φιλικό, αυταρχικό, επιθετικό...)

- συμβατικές εκφράσεις για να ζητήσει το λόγο (*Si vous permettez…, A ce propos, j'aimerais dire/préciser …)*

- εκφράσεις που καθορίζονται από τους κανόνες ευγενείας (*Pourriez-vous…, Je suis désolé de…, Je regrette…, Je vous en prie…. Je vous remercie...*).

• Εκφράσεις λαϊκής σοφίας

Πρέπει ο μαθητής να εξοικειωθεί με στερεότυπες και ιδιωματικές εκφράσεις, παροιμίες, γνωμικά (που αποδίδουν στάσεις, θέσεις, στερεότυπες συμπεριφορές, αξίες...), καθώς και με εκφράσεις που χρησιμοποιούνται σε διαφημιστικά κείμενα...

• Διάλεκτοι, ιδιόλεκτοι

Πρέπει ο μαθητής να είναι σε θέση να αναγνωρίζει τα γλωσσολογικά (καθαρά λεξιλογικά, μορφοσυντακτικά, φωνολογικά/φωνητικά) και παραγλωσσικά (γλώσσα του σώματος) στοιχεία που προσδιορίζουν την εθνική ή τοπική προέλευση, την κοινωνική και επαγγελματική τάξη των συνδιαλεγόμενων, την ηλικία τους (γλώσσα των νέων)...

2.3 ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ (COMPÉTENCE PRAGMATIQUE)

Προκειμένου η επικοινωνία να είναι άμεση και αποτελεσματική, πρέπει ο μαθητής να αποκτήσει ικανότητα λόγου και λειτουργική ικανότητα.

• Ικανότητα λόγου (Compétence discursive)

Πρέπει να είναι σε θέση ο μαθητής να δομεί και να ελέγχει το λόγο του, λαμβάνοντας υπόψη :

-τη χρονική διασύνδεση των γεγονότων

-τη σχέση αιτίου/αιτιατού

-τη διαχείριση και διάταξη του λόγου με κριτήρια λογικής οργάνωσης (συνοχή και συνεκτικότητα),

-την ακρίβεια και τη σαφήνεια, δηλ. να αναφέρεται ό,τι χρειάζεται και αρμόζει στην επικοινωνιακή περίσταση.

• Λειτουργική ικανότητα (Compétence fonctionnelle)

Ο μαθητής πρέπει να είναι σε θέση να διακρίνει το λειτουργικό χαρακτήρα των διαφόρων εκφράσεων που μπορεί να χρησιμοποιήσει προκειμένου να συμμετάσχει σε μια διεπιδρασιακή ανταλλαγή μηνυμάτων (échange interactif).

2.4 ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Μέσα από τη διδασκαλία της γλώσσας, πρέπει να παρέχεται στο μαθητή η δυνατότητα προσέγγισης των πολιτιστικών στοιχείων καθώς και η δυνατότητα να γνωρίσει την κοινωνία και τον πολιτισμό των κοινοτήτων που μιλούν τη γαλλική γλώσσα, καθώς και των διακριτικών χαρακτηριστικών τους, με στόχο την καταπολέμηση των στερεοτύπων. Η προσέγγιση αυτή βοηθά το μαθητή να γνωρίσει, να κατανοήσει και να συνειδητοποιήσει τις σχέσεις (διακριτές ομοιότητες και διαφορές) μεταξύ του κόσμου από τον οποίο προέρχεται και του γαλλικού/γαλλόφωνου κόσμου. Η καλλιέργεια διαπολιτισμικής συνείδησης αφυπνίζει και διευκολύνει την κατανόηση για τη διαφορετικότητα των ξένων γλωσσικών και πολιτισμικών κοινοτήτων και παρακινεί σε συλλογισμούς σχετικά με ατομικούς κανόνες και συνήθειες ζωής, επιτρέποντας κατ' αυτόν τον τρόπο την εγκατάσταση σχέσης μεταξύ του αρχικού/μητρικού και του νέου/ξένου πολιτιστικού συστήματος. Απώτερος στόχος είναι να μπορεί ο μαθητής να καλλιεργεί επαφές με άτομα άλλων πολιτισμών, αμβλύνοντας, κατά περίπτωση, τις συνέπειες μιας κακής συνεννόησης ή παρεξήγησης λόγω πολιτιστικών διενέξεων και διαφορών (ανεκτικότητα).

3. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

Η απόκτηση της επικοινωνιακής ικανότητας προϋποθέτει την ανάπτυξη:

1. των προσληπτικών δεξιοτήτων (habiletés langagières réceptives), δηλαδή πρόσληψη πληροφοριών, ακουστική, οπτικο-ακουστική και αναγνωστική κατανόηση,

2. των παραγωγικών δεξιοτήτων (habiletés langagières productives), δηλαδή μετάδοση προφορικών ή/και γραπτών πληροφοριών.

Ο διαχωρισμός μεταξύ προφορικής και γραπτής επικοινωνίας κρίνεται χρήσιμος, προκειμένου να διευκολύνεται η διδακτική και μαθησιακή διαδικασία καθώς και η αξιολόγηση, παρ' όλο ότι στην πράξη συναντούμε σχεδόν πάντα μικτές μορφές επικοινωνίας, οι οποίες απαιτούν τόσο κατανόηση όσο και παραγωγή του λόγου (διάλογο, ανταλλαγή πληροφοριών με έναν ή περισσότερους συνομιλητές). Η πρόσληψη και η μεταβίβαση πληροφοριών βρίσκονται συχνά σε στενή σχέση μεταξύ τους και εμφανίζονται πολλές φορές ταυτόχρονα τόσο στις πραγματικές, καθημερινές καταστάσεις όσο και στο πλαίσιο της μαθησιακής διαδικασίας. Για παράδειγμα, υπάρχουν δραστηριότητες κατά τις οποίες ο μαθητής καλείται να αναπτύξει τις αναλυτικές και συνθετικές ικανότητές του (compte-rendu, résumé…). Η διδακτική όμως προσέγγιση καθώς και η εξάσκηση των μαθητών γίνεται με διαφορετικές τεχνικές.

3. 1 ΠΡΟΣΛΗΠΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ (HABILETÉS LANGAGIÈRES RÉCEPTIVES)

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ο μαθητής πρέπει να είναι σε θέση να κατανοεί μηνύματα που εκφέρονται σε προφορικό λόγο, κατά προτίμηση αυθεντικό, όπως διαλόγους μεταξύ δύο ή και περισσοτέρων προσώπων, ανακοινώσεις, τηλεφωνικές συνομι-

λίες, τηλεφωνικά μηνύματα, ραδιοτηλεοπτικά μηνύματα, σύντομα δελτία ειδήσεων, δελτία καιρού, συνεντεύξεις, σύντομα σχόλια... Πρέπει επίσης να μπορεί να κατανοεί γραπτό λόγο, όπως ανακοινώσεις, διαφημιστικές αφίσες, φυλλάδια, εφημερίδες, περιοδικά, λογοτεχνικά κείμενα, μικρές αγγελίες, χάρτες, οδηγούς πόλεων, επιστολές, τιμοκαταλόγους εστιατορίων, μαγειρικές συνταγές...

Οι δεξιότητες πρόσληψης, στοιχειώδεις δεξιότητες της επικοινωνιακής ικανότητας, αποτελούν προϋπόθεση για ομιλία/γραφή, και συνεπώς για την εκμάθηση της γλώσσας.

Ο μαθητής του Ενιαίου Λυκείου πρέπει να είναι σε θέση:

- να κατανοεί το γενικό νόημα ενός αυθεντικού προφορικού λόγου (συζήτηση δύο ή περισσοτέρων ατόμων, ανακοινώσεις, διαλέξεις, αφηγήσεις, τηλεφωνικές συνδιαλέξεις, ηχογραφημένα μηνύματα, τραγούδια, κλπ.) ή ενός εντύπου/κειμένου (άρθρα, συνεντεύξεις, γράμματα, μπροσούρες, οδηγίες χρήσης, διαφημιστικά κείμενα, κλπ.), ακόμη και όταν υπάρχουν άγνωστα γλωσσικά στοιχεία ή δεν γνωρίζει επαρκώς το θέμα, εστιάζοντας στα κυριότερα σημεία/πληροφορίες ή/και αποκωδικοποιώντας επιλεκτικά τις λέξεις/έννοιες-κλειδιά (compréhension globale)
- να κρατάει σημειώσεις -που θα του επιτρέψουν στη συνέχεια να παράγει το δικό του κείμενο- οργανώνοντας ή/και καταγράφοντας το σύνολο ή μέρος των πληροφοριών που του μεταδίδονται
- να αποδελτιώνει, να αναλύει και να ερμηνεύει τα στοιχεία μιας δημοσκόπησης (tableaux, graphismes...) ή ενός διαφημιστικού κειμένου
- να αξιολογεί και να διακρίνει τις βασικές πληροφορίες που τον ενδιαφέρουν ή τον αφορούν άμεσα και στη συνέχεια να επισημαίνει την κεντρική ιδέα, καθώς και τις επί μέρους ιδέες ενός προφορικού μηνύματος ή ενός εντύπου/κειμένου
- να αναγνωρίζει αν οι πληροφορίες που του μεταδίδονται αποτελούν γεγονός ή προσωπική άποψη του λέγοντος ή γράφοντος
- να συνάγει από τα συμφραζόμενα τα κενά πληροφόρησης, τα οποία υπάρχουν στο κείμενο
- να διακρίνει το ύφος της γλώσσας
- να κατατάσσει το είδος του κειμένου
- να διακρίνει τις σχέσεις μεταξύ των συνομιλητών, το ύφος τους, τις προθέσεις τους, τα συναισθήματα (βασιζόμενος στην ερμηνεία των γλωσσικών, παραγλωσσικών και εξωγλωσσικών στοιχείων)
- να παρακολουθεί τα στάδια μιας αφήγησης, βασιζόμενος σε συνδετικούς κρίκους, χρονικές αναφορές, κ.τ.ό.
- να αξιολογεί τις σκέψεις και τα επιχειρήματα του/των συνομιλητή/τών του.

3.2 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ (HABILETÉS LANGAGIÈRES PRODUCTIVES)

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Κατά την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας, οι μαθητές συναντούν μεγαλύτερες δυσκολίες στις παραγωγικές δεξιότητες συγκριτικά με τις αντίστοιχες προσληπτικές. Ως εκ τούτου, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ομιλία και γραφή, ώστε να είναι ο μαθητής σε θέση :

–να παράγει λόγο με σαφήνεια και ακρίβεια (pertinence), αποφεύγοντας κάθε πλατειασμό και επαναλήψεις

–να δομεί και να οργανώνει το λόγο του (plan-schéma)

–να χρησιμοποιεί τους κατάλληλους συνδέσμους και εκφράσεις (conjonctions, articulations logiques) προκειμένου να παραθέσει τις ιδέες του και τα επιχειρήματά του και να παρουσιάσει λόγο τεκμηριωμένο με συνοχή και συνεκτικότητα (cohérence et cohésion).

Συγκεκριμένα, για την παραγωγή συνεχούς και συνεκτικού προφορικού ή/και γραπτού λόγου, ο μαθητής του Λυκείου πρέπει :

- να παράγει προφορικό λόγο επιλέγοντας τις κατάλληλες γλωσσικές εκφράσεις ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση (συζήτηση φιλική, επαγγελματική, διήγηση ιστοριών και ανεκδότων, ανακοίνωση, μετάδοση πληροφορίας, κλπ.)
- να παράγει γραπτό λόγο που να ανταποκρίνεται σε διάφορες επικοινωνιακές καταστάσεις (αίτηση, ανακοίνωση, γράμμα φιλικό ή επίσημο, άρθρο, πληροφορίες γραπτές, κλπ.)
- να χρησιμοποιεί γλωσσικές πράξεις, παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία προκειμένου να αναπτύξει και να τεκμηριώσει τις προσωπικές απόψεις και ιδέες του και να εκφράσει τα συναισθήματά του (χαρά, λύπη, έκπληξη, επιδοκιμασία, αποδοκιμασία, φόβο, κ.τ.ό.)
- να περιγράφει και να σχολιάζει μια εικόνα, μια σκηνή, ένα γεγονός...
- να ζητάει διευκρινίσεις, επανάληψη...
- να επιβεβαιώνει ότι κατανόησε την απάντηση
- να αναπτύσει τις ιδέες του σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα
- να παίρνει θέση
- να (ανα)μεταδίδει πληροφορίες με άμεσο αλλά και έμμεσο τρόπο
- να χρησιμοποιεί τα γλωσσικά στοιχεία (λεξιλόγιο, μορφοσύνταξη) με όσο το δυνατό μεγαλύτερη ακρίβεια, ώστε η εκφορά του λόγου να έχει συνοχή, συνεκτικότητα, νόημα (λογική ή χρονολογική σειρά)
- να σχεδιάζει και να οργανώνει τις προς μετάδοση πληροφορίες, συνθέτοντάς τες όταν προέρχονται από διαφορετικές πηγές
- να σχολιάζει, να διατυπώνει υποθέσεις, συμπεράσματα, αίτια και αποτελέσματα, κ.τ.ό.
- να χρησιμοποιεί ελλειπτικό λόγο
- να συμπληρώνει διάφορα έντυπα (αιτήσεις, βιογραφικά σημειώματα, κάρτες επιβίβασης, κ.τ.ό.)
- να συντάσσει επιστολές (φιλικές, τυπικές, υπηρεσιακές, επίσημες...), τηλεγραφήματα, μηνύματα...
- να παίρνει και να δίνει απλής μορφής συνεντεύξεις...

4. ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Τα γλωσσικά στοιχεία που θα διδαχθεί ο μαθητής στο Ενιαίο Λύκειο στοχεύουν να καλύψουν τις επικοινωνιακές του ανάγκες σε διάφορες κοινωνικές περιστάσεις. Συνεπώς, η παρουσίαση των γλωσσικών στοιχείων πρέπει να εντάσσεται σε ένα κοινωνικά και πολιτισμικά προσδιορισμένο γλωσσικό περιβάλλον, με στόχο την ανάπτυξη της ικανότητας του μαθητή να ανταποκρίνεται στις αντίστοιχες επικοινωνιακές συνθήκες με διάφορους τρόπους και μέσα...

Το γλωσσικό αυτό περιβάλλον προσδιορίζεται από διάφορες θεματικές περιοχές, οι οποίες πρέπει να κινητοποιούν το ενδιαφέρον των μαθητών και παράλληλα να καλύπτουν τις μελλοντικές τους ανάγκες. Για την επιλογή των θεματικών αυτών περιοχών λαμβάνονται υπόψη οι ψυχοκινητικές και εκπαιδευτικές ανάγκες των εφήβων.

Σημαντικό μέρος της θεματολογίας είναι κοινό με εκείνο του Γυμνασίου. Όμως, στο επίπεδο του Λυκείου, ο κα-

θηγητής καλείται να προσαρμόσει τον τρόπο προσέγγισης καθώς και την επεξεργασία της κάθε θεματικής περιοχής στο επίπεδο γνώσεων των μαθητών στη γαλλική γλώσσα και στα ενδιαφέροντα της ηλικίας τους, τα οποία μπορεί να καθορίζονται, μεταξύ άλλων, από τοπικές ιδιαιτερότητες ή από την ενδεχόμενη επαγγελματική εξειδίκευση των σπουδών τους.

Τονίζεται τέλος ότι η επεξεργασία των θεμάτων θα πρέπει, όπου αυτό είναι εφικτό, να έχει *"διαπολιτισμικό"* χαρακτήρα.

4 . 1 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

1. Προσωπικά/ατομικά στοιχεία (identification et caractérisation personnelles)
2. Κατοικία και περιβάλλον (maison et foyer, environnement géographique)
3. Καθημερινή ζωή, διατροφή (vie quotidienne, emploi du temps, alimentation...), όροι διαβίωσης (conditions de vie), επίπεδο ζωής (modes de vie)...
4. Κοινωνική ζωή : ανθρώπινες σχέσεις (types de relations, invitations, RV), συλλογικές μορφές έκφρασης (associations, sociétés...), κοινωνική δραστηριότητα /εθιμοτυπική και κοινωνική συμπεριφορά (savoir-vivre), εορτές και επέτειοι (fêtes de l'année, anniversaires…)
5. Ελεύθερος χρόνος (loisirs, distraction, sports...), έξοδοι (hôtel, restaurant, cinéma, théâtre…), διακοπές (vacances et tourisme), ταξίδια και μετακινήσεις (déplacements et voyages)
6. Αγορές (commerces et achats, prix et modes de paiement)...
7. Κλιματολογικές συνθήκες και Μετεωρολογικά Φαινόμενα (climat, conditions météorologiques, mois et saisons…)
8. Υγεία και περίθαλψη (hygiène et santé)
9. Εκπαίδευση, Σχολικό πλαίσιο δραστηριότητας, Σχολικό περιβάλλον (Education : école et études, matières/disciplines d'enseignement)
10. Τέχνες και Πολιτισμός (culture et civilisation)
11. Δημόσιος βίος : Κρατικές και ιδιωτικές υπηρεσίες (services publics et privés, PTT, banque, hôpital, police...), κοινωνική ασφάλιση και παροχές (securité sociale, assurances, allocations…)
12. Πολιτική, οικονομική, κοινωνική επικαιρότητα (vie/actualité politique, économique et sociale)
13. Αγορά εργασίας, παραγωγή (activité professionnelle, recherche d'un emploi, chômage).

4 . 2 ΓΛΩΣΣΙΚΟΝΟΗΤΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Ο μαθητής, προκειμένου να μπορεί να διατυπώσει συνεχή και συνεκτικό προφορικό ή/και γραπτό λόγο στις διάφορες επικοινωνιακές καταστάσεις, πρέπει να κατακτήσει τις παρακάτω γενικές γλωσσικονοητικές έννοιες, οι οποίες προσδιορίζουν συγκεκριμένες λεξιλογικές και μορφοσυντακτικές επιλογές (Βλ. Διδακτική Διαδικασία, Πρόσκτηση λεξιλογίου και προσέγγιση γραμματικών φαινομένων).

Υπαρκτική έννοια (existence)

΄Υπαρξη/ παρουσία ή μη προσώπων, αντικειμένων ή καταστάσεων

Διαθεσιμότητα ή μη προσώπων, αντικειμένων και αγαθών (disponibilité/non-disponibilité)

΄Εννοιες χώρου

Θέση, διάταξη και σχέση στο χώρο (ici/la, où... quelque part/nulle part, autour de, au-dessus de, en face de...)

Κίνηση (im)mobile, bouger, remuer, avancer...

Απόσταση (loin/près, aux alentours...)

Μέγεθος, διαστάσεις (taille, mesure, largeur, épaisseur...)

Κατεύθυνση (aller à/vers, partir de/pour/à, venir de, arriver de...)

΄Εννοιες χρόνου

Χρονική στιγμή (situation dans le temps)

Χρονική εξέλιξη (stades du déroulement dans le temps):

Διάρκεια και συχνότητα (Durée et fréquence)

Ποσοτικές έννοιες

Αρίθμηση (énumérer)

Προσδιορισμός ποσότητας (définir la quantité)

Σύγκριση (comparer des quantités)

Ποιοτικές έννοιες (Εκτίμηση, Αποτίμηση, Αξιολόγηση)

Φυσικές ιδιότητες που γίνονται αντιληπτές με το αισθησιοκινητικό μας σύστημα (σχήμα, διαστάσεις, υφή, ύλη, χρώμα, οσμή, γεύση...)

Ιδιότητες που γίνονται αντιληπτές με το αξιολογικό μας σύστημα (bon, mauvais, mal, honête...)

Ομαλότητα ή μη

Ορθότητα ή μη

Επάρκεια ή ανεπάρκεια

Αποδοχή ή απόρριψη

Χρησιμότητα ή μη

Ικανότητα/ανικανότητα ή μη

Σπουδαιότητα ή μη

Επιτυχία ή μη (réussir, échouer, rater...)

Λογικές έννοιες

Σύζευξη, διάταξη των εννοιών, επιχειρημάτων (et, aussi, de même, en outre, de plus, par ailleurs...)

Αντίθεση (mais, pourtant, quand meme, cependant, toutefois, néanmoins, ou bien, malgré...)

Αποκλεισμός ή μη, εξαίρεση ή μη (avec, sans, sauf...)

Αιτία, αποτέλεσμα

Συνέπεια

Σκοπός

Υπόθεση

Συμπέρασμα (donc, c'est que, déduire, conclure...)

4.3 ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ Σ΄ΥΝΟΛΑ (SAVOIRS ET SAVOIR-FAIRE LINGUISTIQUES ET LANGAGIERS)

Ο καθηγητής του Λυκείου, έχοντας υπόψη του τις παραπάνω θεματικές περιοχές και γλωσσικονοητικές έννοιες και ενεργοποιώντας τις υπάρχουσες γνώσεις των μαθητών του (Βλ. Αναλυτικό Πρόγραμμα Γυμνασίου), οφείλει να υλοποιήσει τους γενικούς και ειδικούς στόχους του μαθήματος μέσα από την εκμάθηση συγκεκριμένων λεκτικών πράξεων, τη διεύρυνση του λεξιλογίου και την ανάπτυξη των γλωσσολογικών τους δεξιοτήτων, οι βασικότερες από τις οποίες παρατίθενται παρακάτω.

Ο πίνακας που ακολουθεί είναι ενδεικτικός, και με την έννοια αυτή περιέχει βασικά γλωσσικά λειτουργικά σύνολα καθώς και ορισμένα από τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα (savoirs et savoir-faire linguistiques et langagiers) μέσα από τα οποία πραγματώνεται η γλωσσική εκφορά τους. Ως εκ τούτου, δεν εξαντλεί όλες τις δυνατές περιπτώσεις που θα μπορούσαν να αποδώσουν μια συγκεκριμένη γλωσσική εκφορά. Π. χ. *Je ne me fais pas de souci*

pour vous μπορεί να χρησιμοποιηθεί εξίσου για να καθησυχάσουμε (rassurer) όπως και για να ενθαρρύνουμε κάποιον (encourager).

- identifier quelqu'un, quelque chose
  C'est… Il s'agit de…
- décrire
- présenter quelqu'un, se présenter, demander à quelqu'un de se présenter (statut social, identité professionnelle)
  J'ai le plaisir/l'honneur de vous présenter...
  Il travaille en tant que…
- demander à quelqu'un de faire quelque chose
  Je te demande de ...
  Je te prie de ...
  S'il te plaît, ...

Verbes pouvoir et vouloir (forme interrogative à l'Indicatif ou au Conditionnel + infinitif)

- demander la permission
- prendre contact avec quelqu'un
- inviter quelqu'un
  Je vous invite à + infinitif
  Vous êtes mon invité.
- accepter/refuser une invitation (amicale, sociale, professionnelle)
  Avec plaisir! Désolé, je ne...
  Je regrette, ...
- demander/refuser la parole
  Si vous permettez, ...
  Je demande la parole...
  Je voudrais ajouter, à ce propos, ...
- annoncer
- demander des explications
  Qu'est-ce que tu entends par ...
  Explique-toi!
- exprimer une certitude
  Je suis sûr/certain... Il est sûr/certain que ...
- exprimer le doute/l'ignorance
  Je (ne) suis (pas) sûr que + subjonctif
  Je doute que + subjonctif
  Il est peu probable que...
  Je ne crois pas que + subjonctif
  Crois-tu que + subjonctif ?
  J'ignore si...
  Je ne sais pas ...
  Je n'en sais rien.
  Je n'ai la moindre idée.
- exprimer des réserves
  Je ne suis pas tout-à-fait sûr…
- informer sur un fait, renseigner
  Il faut que je vous dise que...
- se renseigner
- confirmer un renseignement
  Il est sûr que…
  Je vous assure que…
- ouvrir/clore un débat
- intervenir à un débat
- engager la conversation
- ranimer la conversation
  A ce sujet, je peux vous raconter…
- mettre fin à la conversation
  On en parlera une autre fois.
- conclure
  On peut en conclure que + indicatif
  Par conséquent, ...
  Il en resulte que...
  Pour conclure, ...
  La conclusion est que...
  Il va de soi que, ...
  Bref, ...
- saluer, prendre congé, prendre dispense
  (Formules de salutation)
  Je m'excuse !
  J'aimerais bien rester, mais...
- interrompre quelqu'un
  Je m'excuse, mais…
  Excusez-moi de vous interrompre, mais…
  Vous permettez que je vous arrête…

- demander à quelqu'un de transmettre un message
  Pourrais-tu lui dire que...?
- rapporter les paroles de quelqu'un/un fait/ un événement
  Il a dit /promis/proposé de...
  Il a demandé si ...
  Discours direct/indirect (εισαγωγικό ρήμα στον ενεστώτα, στο μέλλοντα και σε παρελθοντικό χρόνο)
- évoquer des souvenirs, raconter son vécu (expériences personnelles, au niveau social, professionnel ...)
  Je me rappelle que....
  Je me souviens de + substantif
- attirer l'attention
  J'attire votre attention sur le fait que…
  Je vous signale que…
- interdire
  Il est interdit/défendu de + infinitif
  Défense de + infinitif
  Prière de ne pas + infinitif
- refuser quelque chose (un service, une collaboration)
  Ce n'est pas possible.
- exprimer la comparaison :
  De plus en plus, de moins en moins
  Comme, comme si, ainsi que, de même que, aussi bien que, plutôt que,
  Plus/moins... plus/moins...
  Autant... autant
- montrer son intérêt/désintérêt
  Je m'intéresse à ...
  Je trouve cela intéressant/ennuyeux
- exprimer ses préférences
  J'adore.
  Je préfère.
  Je déteste.
  J'aime (mieux).
- exprimer ses choix
- préciser une attitude
- donner/exprimer son opinion/avis
  A mon avis, Selon moi, D'après moi, Quant à moi...
  Je (ne) pense/trouve/estime (pas)... que + indicatif
  Je ne crois pas que + subjonctif
- défendre sa position, soutenir ses idées
- accepter un fait/une situation
  C'est normal, ordinaire.
- accepter l'avis de quelqu'un, tenir compte de l'avis de quelqu'un
  Je trouve cette idée très intéressante
  Je partage votre opinion...

Vous avez raison.
- être d'accord/en désaccord avec quelqu'un
C'est (tout-à-fait) ça/ correct, juste.
C'est une honte
C'est exactement ce que...
C'est scandaleux/ faux.
Je trouve ça merveilleux.
Je partage ton avis.
- approuver/désapprouver quelqu'un
Il est inadmissible/ inacceptable.
- prendre position
- contredire quelqu'un
- dissocier sa position/se distinguer par rapport à...
Quant à moi, ...
- estimer une situation/un fait et en juger l'importance
- exprimer la suffisance/insuffisance
- discuter les pour et les contre
- critiquer quelqu'un
A ta place, je ne...
Tu aurais pu mieux faire.
- porter un jugement positif/negatif
- suggérer/proposer/conseiller
(Et) Si + imparfait....
Conditionnel
Ça serait mieux de + infinitif
que + subjonctif
- demander un conseil
- signaler, avertir, mettre en garde
Je vous previens que
Je vous mets en garde
Attention
- donner un ordre
(Impératif)
Vous devez/devrez...
- accepter/refuser un ordre, une tâche
- encourager/décourager quelqu'un
Vas-y! Tu n'y arriveras jamais!
- exprimer un état psychologique (sentiments, émotions...)
Je suis satisfait/triste/déçu... Ça me fait plaisir de/que...
Je suis désolé !
Je regrette !
Je crains + infinitif ou subjonctif
- exprimer un souhait/un espoir
Je souhaite/J'espère que...
Mon espoir est de ...

- exprimer un besoin
Il est indispensable de + infinitif
Il me faut de + substantif
- s'exprimer sur l'utilité de quelque chose
Il est (in)utile...
Ce n'est pas la peine de + verbe
Ça ne vaut pas le coup...
- demander de l'aide
- accepter/refuser l'aide
- exprimer une obligation
Il faut + infinitif/subjonctif
Il est nécessaire + infinitif/subjonctif
Il est obligatoire de
J'ai à + infinitif
Je suis chargé de + infinitif

- exposer un problème
- proposer des solutions
- s'indigner
Ça, c'est trop fort!
Mais, qu'est-ce que c'est que ca?
Ça alors!
Quand même...
- menacer
Si vous le prenez sur ce ton, ...
Je vous previens que, dans ce cas, ...
- calmer quelqu'un
Ne t'en fais. Ne te fais pas de souci.
- rassurer quelqu'un
Ne t'en fais pas!
- assurer
Je vous assure que...
J'affirme que...
Soyez sûr que...
- trouver des excuses
N'en parlons plus.
N'y pensons plus.
- s'excuser
Je regrette !
Je suis vraiment désolé.
Je suis impardonnable...
- situer dans le temps
quand, lorsque, dès que, aussitôt que, une fois que, après que, au moment où, pendant que, alors que, tandis que, aussi longtemps que, dépuis que, à présent que, chaque fois que, à peine ... que + indicatif
bientôt, aller + inf., tout de suite, de + indication de temps, depuis, à partir de, en train de, jusqu'à
jamais, rarement, parfois, chaque, quotidien, pendant, pour, depuis, ça fait...
avant que (ne), jusqu'à ce que, en attendant que + subjonctif,
dès, après, au moment de, pendant, depuis, avant, en attendant, d'ici (à)+ nom
après, au moment de, avant de, en attendant de + infinitif
Gérondif, Participe
Concordance des temps

- exprimer la condition/l'hypothèse
Il est possible/probable que...
Il se peut que ...
On peut penser que ...
Je suppose que...
si + indicatif
sauf si, excepté si + indicatif
à condition de, à moins de + infinitif
à condition que, pourvu que, à moins que (ne), en admettant/supposant que, que... que, soit que ... soit que + subjonctif
au cas où + conditionnel
avec, sans, moins de, en cas de + nom
sinon
Gérondif, participe ou adjectif

- exprimer la cause :
parce que, comme/puisque, vû que/étant donné que, du moment que, à cause de/en raison de, grâce à, faute de+nom, à force de+ infinitif, pour+nom ou infinitif,

par+nom, sous prétexte de, car, (en effet, tellement, tant), gérondif, participe présent ou passé.

• exprimer la conséquence

verbe + tellement/tant que, tellement/si + adjectif/adverbe+que, tellement/tant de + nom + que, si bien que, de sorte que, de (telle) manière/sorte/facon que, assez/trop + verbe/adjectif/adverbe + pour que + subjonctif, assez/trop + pour + infinitif, donc, alors, c'est pourquoi, par conséquent, ainsi, aussi (+inversion).

• exprimer le but

pour que, afin que + subjonctif, de sorte/façon/manière que + subjonctif, pour + nom/infinitif, afin de + infinitif, de peur de, dans le but de

• exprimer l'opposition, contradiction :

bien que, quoique, si/pour +adjectif + que + subjonctif
alors que, tandis que, même si + indicatif
quand bien même + conditionnel
malgré, contrairement à + nom
avoir beau, sans, au lieu de + infinitif
mais, quand même, tout de même, pourtant, cependant,
toutefois,
par contre, au contraire, pour autant, or
Tout + Gérondif

Επί πλέον, ο μαθητής του Λυκείου πρέπει να είναι σε θέση :

-να δίνει συμπληρωματικές πληροφορίες για κάποιον όρο της πρότασης (υποκείμενο, αντικείμενο άμεσο/έμμεσο...), παράγοντας συνθετότερο λόγο με αναφορικές προτάσεις: qui, que, quoi, dont, où, auquel, duquel, pour/avec/sur/dans... lequel

-να είναι σε θέση να επιλέξει μεταξύ της χρήσης ενεργητικής ή παθητικής φωνής : Λέμε συχνότερα *Pierre a été renversé par une voiture*, παρά *Une voiture a renversé Pierre*. (ordre : sujet-complément non animé).

4 . 4 ΧΡΗΣΗ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Η μητρική γλώσσα χρησιμοποιείται κυρίως στη διδασκαλία της γλωσσολογικής γραμματικής καθώς και του διαπολιτισμού, και σε κάθε περίπτωση κατά την οποία κρίνει ο διδάσκων ότι πρέπει να ανατρέξει στη μητρική γλώσσα προκειμένου να βρεθεί είτε κάποια αντιστοιχία, είτε να διασαφηνισθεί κάποιο δυσνόητο γλωσσικό φαινόμενο (interférences, transferts). Ο καθηγητής μπορεί να προτείνει δραστηριότητες γλωσσικής μεταφοράς από τα γαλλικά στα ελληνικά και αντίστροφα. Μεταφραστικές δραστηριότητες μπορούν να γίνονται σε συγκριτική βάση όταν πρόκειται για δύσκολα γλωσσικά φαινόμενα και κυρίως στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής προσέγγισης της γλώσσας (παροιμίες, γνωμικά που εκφέρονται με παραπλήσιο τρόπο...), κάτι που βοηθά τους μαθητές να συγκρίνουν στοιχεία/δομές της γαλλικής γλώσσας και του πολιτισμού με αντίστοιχα της ελληνικής.

4 . 5 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Η επιλογή των κειμένων πρέπει να ανταποκρίνεται στις διάφορες λειτουργίες της γλώσσας και να επιτρέπει, πέραν της κατάκτησης της δομής της γαλλικής γλώσσας, την προσέγγιση της αισθητικής της διάστασης. Η ανάγνωση λογοτεχνικών κειμένων (ποιήματα, διηγήματα, μύθοι, τραγούδια...) μπορεί να εμπλουτίσει σημαντικά το μάθημα, και να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές καλλιεργώντας τη φιλαναγνωσία. Τα λογοτεχνικά κείμενα, ως αυθεντικά κείμενα, επιτρέπουν στους μαθητές να κατανοήσουν καλύτερα έναν άλλο κόσμο/πολιτισμό και άλλους ανθρώπους.

Κρίνεται ιδιαίτερα ωφέλιμη η συνεργασία με το φιλόλογο της τάξης, προκειμένου να επεξεργαστούν από κοινού (ακόμη και με τη μορφή των Συνθετικών Δημιουργικών Εργασιών) είτε τον ίδιο συγγραφέα, είτε το ίδιο λογοτεχνικό έργο, στο πλαίσιο μιας διεπιστημονικής διδασκαλίας/εκμάθησης της γαλλικής γλώσσας (interdisciplinarité, transdisciplinarité).

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1 . ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Ο διδάσκων οφείλει να υιοθετήσει και να εφαρμόσει εκείνον τον τρόπο διδασκαλίας, που ο ίδιος κρίνει ως τον πλέον κατάλληλο για τους μαθητές του και συγκεκριμένα για το σχολείο, ακόμα και για το τμήμα στο οποίο διδάσκει. Συμβουλεύεται το Πρόγραμμα Σπουδών προκειμένου να στηρίξει το έργο του και το χρησιμοποιεί ως οδηγό, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη του τις εξής παραμέτρους :

• το μαθησιακό τύπο των μαθητών (types, profils et styles d'apprentissage)
• τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά τους
• το επίπεδο γλωσσομάθειάς τους,
• με στόχο τη δυνατότητα σύστασης ομοιογενών τμημάτων (βλ. και Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη).

Ο διδάσκων προσαρμόζει τη διδακτική προσέγγιση στους διάφορους τύπους μαθητών (οπτικός, ακουστικός, γνωστικός...) και στις διαφορετικές στρατηγικές μάθησης (types, profils, stratégies d'apprentissage). Η τελευταία αυτή διάσταση υπαγορεύει τη διαφοροποίηση των χρησιμοποιούμενων από τον καθηγητή τεχνικών, τόσο κατευθυνόμενων (αποστήθιση, σημειώσεις, επανάληψη, αντιγραφή, μεγαλόφωνη μελέτη, χρήση μητρικής γλώσσας, συλλογή παραδειγμάτων και κατάταξη αυτών, σύγκριση με τη μητρική γλώσσα), όσο και ελεύθερων και δημιουργικών (créativité en classe, remue-méninge, dramatisation, théâtralisation, jeux ludiques…).

Με βάση τις αρχές της Διαφοροποιημένης Παιδαγωγικής Προσέγγισης (Pédagogie differenciée), οι δραστηριότητες πρέπει να διαφοροποιούνται. Ως εκ τούτου, ο καθηγητής ανατρέχει για την επεξεργασία και την εμπέδωση της γλωσσικής διδασκαλίας σε δραστηριότητες :

• *επικοινωνιακές* (communicatives) οι οποίες έχουν στόχο την ανάπτυξη της ικανότητας επικοινωνίας και καλούν το μαθητή να συμπεριφερθεί και να υποδυθεί έναν συγκεκριμένο ρόλο, σαν να επρόκειτο για μια αυθεντική επικοινωνιακή περίσταση,

• *διαδραστικές* (interactives) οι οποίες αποσκοπούν στην ανάπτυξη της εκφραστικής/ λεκτικής πρωτοβουλίας,

• *γνωστικές* (cognitives) οι οποίες διασφαλίζουν την κατάκτηση της γλώσσας μέσα από προσληπτικές (προφο-

ρική και γραπτή κατανόηση) αλλά και παραγωγικές ικανότητες (προφορική και γραπτή έκφραση). Με τις δραστηριότητες αυτές ενεργοποιούνται γνωστικές διαδικασίες, όπως η κατανόηση/αντίληψη, η ολική προσέγγιση και επαναδιατύπωση του κεντρικού νοήματος κατά την πρόσληψη ενός προφορικού μηνύματος ή/και κατά την ανάγνωση (compréhension globale d'un document sonore/scripto-visuel, résumé...), η ικανότητα αντίληψης κατά την επεξεργασία των φαινομένων μορφοσύνταξης (conceptualisation), η ευαισθητοποίηση (pré-sensibilisation) η επισήμανση και επίλυση γενικών προβλημάτων...

• *παιγνιώδεις - δημιουργικές* (ludiques) μέσα από τη χρήση διαφόρων τεχνικών (jeux de rôle, dramatisation, simulations, mimodrame...). Οι παιγνιώδεις-δημιουργικές δραστηριότητες αποσκοπούν στη μορφοποίηση κοινωνικών συμπεριφορών (κοινωνικοποίηση του ατόμου) αλλά και στη συναισθηματική ολοκλήρωση του μαθητή. Αποτελούν μέθοδο για την ανάπτυξη των επικοινωνιακών δεξιοτήτων και μέσο άσκησης των γλωσσικών στοιχείων. Η επιλογή τους πρέπει να εναρμονίζεται με τον τρόπο σκέψης και τις εμπειρίες των μαθητών αυτής της ηλικίας και να αγγίζει τη φαντασία, την πραγματικότητα και τα πνευματικά ενδιαφέροντά τους με ελεύθερες μορφές έκφρασης.

Στο Λύκειο, οι γνωστικές δραστηριότητες με τις οποίες καλλιεργείται η ικανότητα γενικής κατανόησης θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικές, δεδομένου ότι στο επίπεδο αυτό πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ *ενεργητικής* και *παθητικής γνώσης*. Η κατανόηση ενός κειμένου προφορικού ή/και γραπτού επιτυγχάνεται μέσω γενικών γνώσεων (λεξιλόγιο, γραμματική), αλλά και μέσω στρατηγικών. Οι φόρμες και οι δομές της γλώσσας δεν είναι όλες εξίσου σημαντικές, ούτε παρουσιάζουν όλες το ίδιο ενδιαφέρον. Ορισμένες κρίνονται απαραίτητες για την επίτευξη επικοινωνίας, ενώ για άλλες αρκεί η απλή αναγνώρισή τους (προσληπτικές ικανότητες) ώστε να διευκολύνεται η γενική/ολική κατανόηση/αποκωδικοποίηση ενός «κειμένου» γραπτού ή προφορικού (βασικός διδακτικός στόχος). Συνεπώς, συχνά, δεν επιζητείται η λέξη προς λέξη κατανόηση, αλλά η συνολική ή επιλεκτική κατανόηση. Πρέπει να αποκτήσει ο μαθητής την ικανότητα πρόσληψης πληροφοριών από κείμενα με κλιμακούμενες δυσκολίες, λόγω του νέου άγνωστου λεξιλογίου και των νέων μορφο-συντακτικών φαινομένων των οποίων όμως η σημασία συνεπάγεται από τα συμφραζόμενα και δεν παρακωλύει την κατανόηση.

Καλείται επομένως ο καθηγητής να διδάξει στο μαθητή πώς να διακρίνει τι πρέπει να αποτελεί αντικείμενο ενεργητικής γνώσης της γλώσσας, ώστε να το χρησιμοποιεί ή/και να το αναπαράγει στην προσπάθειά του να επικοινωνήσει στη γαλλική γλώσσα, και τι παθητικής γνώσης οπότε μια απλή αναγνώριση/ κατανόηση αρκεί.

Η έννοια της ενεργητικής και παθητικής γνώσης είναι κυρίως εφαρμόσιμη στη διδασκαλία/εκμάθηση του λεξιλογίου. Το ενεργητικό λεξιλόγιο περιλαμβάνει λέξεις που ο μαθητής ανακαλεί για την παραγωγή λόγου. Το παθητικό λεξιλόγιο αποτελεί μέρος της γνώσης που ενεργοποιείται κατά την άσκηση των προσληπτικών δεξιοτήτων του μαθητή, όταν πρέπει να αντιληφθεί/κατανοήσει κάτι, δεν ανακαλείται όμως απαραίτητα κατά την παραγωγή λόγου.

Οι δραστηριότητες στις οποίες καλείται ο μαθητής να επαναδιατυπώσει κάποιες φράσεις ή ένα κείμενο, αποδίδοντας τις κεντρικές ιδέες (compte-rendu, rısumı), θεωρούνται ουσιαστικές γνωστικές διαδικασίες για τη νοητική του ανάπτυξη. Παραμένει βέβαια στην ευχέρεια του διδάσκοντα η επιλογή τους και η εφαρμογή τους σύμφωνα με το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών του.

Μέσα από τις γνωστικές δραστηριότητες βοηθείται ο μαθητής στην ανάπτυξη *ικανότητας διαλογισμού* και συγκεκριμένα *δεξιοτήτων ανάπλασης γνώσεων* οι οποίες συμβάλλουν :

-στη βελτίωση της διαδικασίας εκμάθησης/κατάκτησης της γλώσσας,

-στην ανεύρεση και ανάπτυξη των δικών του τρόπων, διαδικασιών και στρατηγικών μάθησης.

Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων ανάπλασης γνώσεων δεν αποτελούν αυτοσκοπό. Αντίθετα βοηθούν στην απόκτηση προσαρμόσιμων γνώσεων και δεξιοτήτων που να μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε πραγματικές καταστάσεις επικοινωνίας. Η ανάπτυξη όλων αυτών των επικοινωνιακών διαδικασιών μάθησης τού παρέχουν τη δυνατότητα να ανακαλύπτει νέες γνώσεις, να βιώνει νέες εμπειρίες και να ικανοποιεί πρακτικές, συναισθηματικές και πνευματικές ανάγκες, τόσο στην ιδιωτική όσο και στη μελλοντική κοινωνικο- επαγγελματική του ζωή.

Σύμφωνα με τη φιλοσοφία η οποία διέπει το Πρόγραμμα Σπουδών, ο μαθητής πρέπει να συμμετέχει στη διαδικασία του μαθήματος ενεργά, συνειδητά και υπεύθυνα. Αντίστοιχα, ο διδάσκων καλείται να αναλάβει συμπληρωματικούς ρόλους : να διευκολύνει το μαθητή (facilitateur), να τον συμβουλεύει (conseiller), να συντονίζει τη μαθησιακή διαδικασία (animateur), να διαπραγματεύται την επιλογή του διδακτικού υλικού και των δραστηριοτήτων (negociateur), να αξιολογεί (évaluateur).

Ο ουσιαστικός διάλογος μέσα στην τάξη, τόσο για θέματα τα οποία ενδιαφέρουν τους μαθητές (π.χ. πώς να αντλούν πληροφόρηση), όσο και για ζητήματα τα οποία τους αφορούν άμεσα (π.χ. πώς να συνειδητοποιήσουν τη διαδικασία που ακολούθησαν για την επίτευξη των στόχων τους, πώς να αυτοαξιολογούνται ή να αξιολογούν την πρόοδο που σημείωσαν οι συμμαθητές τους), ευαισθητοποιούν τους μαθητές στο *"να μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν"* (apprendre à apprendre), καθώς και στην καλλιέργεια της *"αυτονομίας"* (autonomisation), μέσω των οποίων θα οδηγηθούν στην *"αυτόνομη εκμάθηση"* (auto-apprentissage).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η διδακτική διαδικασία που ακολουθεί ο διδάσκων είναι αναλογική και ανάλογη του προς επεξεργασία περιεχομένου (λεξιλόγιο, φαινόμενα μορφοσύνταξης, διαπολιτισμός) και των μορφών δραστηριοτήτων/ασκήσεων.

Κατά τη διατύπωση του προτεινόμενου προς ανάπτυξη θέματος, θα πρέπει να δίνονται σαφείς κατευθυντήριες γραμμές στο μαθητή σχετικά με το περιεχόμενο : *Ποιος απευθύνεται σε ποιον, για ποιο λόγο και με ποιο σκοπό*.

Συγκεκριμένα, ο καθηγητής πρέπει να είναι σε θέση να μετατρέψει τους γενικούς και ειδικούς στόχους του μαθήματος σε λειτουργικούς στόχους (objectifs opérationnels), οι οποίοι να χαρακτηρίζονται από σαφήνεια και ακρίβεια. Με τον τρόπο αυτό, οι ειδικοί στόχοι μπορούν να επιτευχθούν, να παρατηρηθούν και να ελεγχθεί η υλοποίησή τους μέσα από συγκεκριμένα στοιχεία της γλωσσικής συμπεριφοράς του μαθητή.

Οι λειτουργικοί στόχοι καθορίζουν τι πρέπει να είναι σε θέση να κάνει ο μαθητής, δηλαδή κάτι παρατηρήσιμο. Συντελούν στην τμηματική και σταδιακή επεξεργασία ενός κειμένου. Αποδεικνύονται πολύ χρήσιμοι ιδιαίτερα όταν ζητείται από τον μαθητή να παράγει συνεχή και συνεκτικό προφορικό και γραπτό λόγο όπου ενεργοποιούνται όλα τα επίπεδα της γλώσσας ταυτόχρονα (μορφο-σύνταξη, λεξιλόγιο, πλάνο, συνοχή και συνεκτικότητα στο λόγο, δομή, περιεχόμενο...). Με τους λειτουργικούς στόχους διευκρινίζονται λοιπόν :

- η κατάσταση : συνδιαλεγόμενοι, περίσταση και αντικείμενο της επικοινωνίας, είδος του κειμένου...
- το περιεχόμενο : λεξιλόγιο, ύφος και επίπεδο του λόγου (registres de langue)...

Οι λειτουργικοί στόχοι μας βοηθούν να αξιολογήσουμε ορατές αλλαγές στη συμπεριφορά του μαθητή, δεδομένου ότι περιγράφουν τι πρέπει να είναι σε θέση ο μαθητής να πραγματοποιήσει σε κάποια δεδομένη επικοινωνιακή περίσταση, καθώς και τις συνθήκες και τα απαραίτητα μέσα για να επιτύχει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

2.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Κατά τη διδασκαλία του μαθήματος θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το μαθησιακό και ψυχολογικό επίπεδο ανάπτυξης, η αντιληπτική και νοητική ικανότητα καθώς και το επίπεδο γνώσεων των μαθητών του Λυκείου, οι ανάγκες τους, τα ενδιαφέροντά τους, οι δυνατότητές τους, οι διαφορετικές τους εμπειρίες και τα κίνητρά τους.

Το Πρόγραμμα Σπουδών δεν πρέπει να επιβάλει μία συγκεκριμένη προσέγγιση, ένα συγκεκριμένο τρόπο διδασκαλίας. Ο καθηγητής χρησιμοποιεί κατ'εξοχήν τη μέθοδο της επικοινωνιακής προσέγγισης. Μπορεί όμως να προσφύγει, βάσει των αρχών της Διαφοροποιημένης Παιδαγωγικής Προσέγγισης (Pédagogie Différenciée), στην πολυμεθοδολογία (éclectisme, polyméthodologisme), δηλαδή σε :

-διαφορετικές μεθόδους διδασκαλίας (δεν αποκλείονται στοιχεία του παραδοσιακού τρόπου διδασκαλίας όπως επανάληψη, αποστήθιση, χρήση της μητρικής γλώσσας…)
-εναλλαγή μορφών και τύπων διδασκαλίας (κείμενα, δραστηριότητες, ασκήσεις)
-χρήση διαφορετικών εποπτικών μέσων διδασκαλίας.

Σχετικά με την ακολουθούμενη διάταξη και πρόοδο στην εισαγωγή των νέων στοιχείων κατά τη διδασκαλία του μαθήματος, προτείνεται η *κοχλιωτή διάταξη* και *κατανομή* των περιεχομένων διδασκαλίας. Τα προς διδασκαλία περιεχόμενα ανακυκλώνονται σε οριζόντια (ανά τάξη) και σε κάθετη βάση (από τη μια τάξη στην άλλη), επιτρέποντας την επανάληψη, τον εμπλουτισμό και την εμπέδωση του προς εκμάθηση υλικού (savoir-faire linguistiques et langagiers), σε συνδυασμό με τις ευκαιρίες ελέγχου και αξιολόγησης της εκμάθησης.

2.2 ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Η διδασκαλία/εκμάθηση της γλώσσας πρέπει να ανταποκρίνεται στην αποδοχή των προς διδασκαλία φαινομένων μορφο-σύνταξης στο επίπεδο "χρήσης" (acceptabilité grammaticale), αλλά κυρίως στο επίπεδο "χρηστικότητας" (acceptabilité pragmatique). Οι προτεινόμενες περιστάσεις επικοινωνίας (situations de communication) προσδιορίζουν το περιεχόμενο (λεκτικές πράξεις, ύφος και επίπεδο του λόγου, θεματικές περιοχές...), αλλά και τη μορφή του περιεχομένου (διάφοροι τύποι κειμένων, χρησιμοποιούμενη υλικοτεχνική υποδομή...).

Το *διδακτικό υλικό* περιλαμβάνει :

- «κείμενα» (documents) : κάθε έντυπο υλικό, αλλά και καταγραφές προφορικού λόγου (συνομιλίες, συνεντεύξεις, τηλεφωνικές συνδιαλέξεις, τραγούδια...), αυθεντικές, κατασκευασμένες, ημι-κατασκευασμένες
-θεματικές ομαδοποιήσεις λεξιλογίου,
-συνθετικούς/ανακεφαλαιωτικούς πίνακες ή σχηματική παρουσίαση των διδασκομένων γλωσσικών φαινομένων, οι οποίοι αποδεικνύονται χρήσιμοι για την απομνημόνευση των βασικών στοιχείων (κανόνες γραμματικής, θεματικές λίστες λεξιλογίου)
-δραστηριότητες, ασκήσεις...

Ο καθηγητής φροντίζει να εναλλάσσει τις *μορφές*, τον *τρόπο* και τα *μέσα παρουσίασης* και επεξεργασίας του διδακτικού υλικού (types de documents, support utilisé, types d'activités/exercices), καθώς και το είδος εργασίας (ατομική ή ομαδική εργασία, στην τάξη ή στο σπίτι, Συνθετικές Δημιουργικές Εργασίες, κλπ.). Ως εκ τούτου, οφείλει να επιδιώξει την ποικιλία των **κειμένων** (documents) τα οποία διακρίνονται :

α) ως προς το περιεχόμενό τους σε :
-πληροφοριακά/επεξηγηματικά (informatifs/expositifs/explicatifs)
-αφηγηματικά (narratifs)
-εκτελεστικά/διαδικαστικά (injonctifs/procéduraux p. ex. une recette de cuisine, une fiche technique)
-επιχειρηματολογικά (argumentatifs)
-περιγραφικά (descriptifs).

β) ως προς τη μορφή τους, σε :
-συνεχή (*continus*)
-ασυνεχή (*discontinus*) : πίνακες, γραφικές παραστάσεις, διαφημίσεις...

γ) ως προς τον τρόπο (support) και το μέσο παρουσίασής τους (βιβλία, κείμενα, μαγνητόφωνο, προβολέας, τηλεόραση, βίντεο, κάμερα...), οπότε διακρίνονται με βάση τη χρήση κειμένου (texte), εικόνας, ήχου καθώς και συνδυασμού των:
-ένηχα (sonores) όπως τραγούδια, σκετς…,
-εικονικά (visuels) όπως εικόνες, φωτογραφίες, διαφάνειες, ταινίες…,
-εικονογραφημένα (scripto-visuels) όπως διαφημιστικά κείμενα, BD...
-μικτά (visuels et sonores) όπως ταινίες (télévision, vidéo, enseignement interactif sur ordinateur...)

δ) ως προς χαρακτήρα : αυθεντικά, κατασκευασμένα, ημι-κατασκευασμένα κείμενα (διηγήσεις, λογοτεχνικά αποσπάσματα, μετεωρολογικά δελτία, επιστολές, ωράρια...)

Συνιστάται η χρησιμοποίηση αυθεντικού κειμένου, δεδομένου ότι τοποθετεί τον μαθητή σε ένα φυσικό πλαίσιο ακουστικής (ακρόαση) και γραπτής πρόσληψης (ανάγνωση) και έτσι κινητοποιεί το ενδιαφέρον του.

Επίσης, ο καθηγητής οφείλει να εναλλάσσει τους τύπους των **ασκήσεων** και **δραστηριοτήτων.**

Οι **ασκήσεις** εστιάζουν τη διδασκαλία/μάθηση σε γλωσσικά στοιχεία όπως λεξιλόγιο, μορφοσυντακτικά φαινόμενα, λεκτικές πράξεις... Ο καθηγητής έχει τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ ερωτήσεων :

-*κλειστού τύπου* : κενά προς συμπλήρωση, πολλαπλής επιλογής, σύζευξης...

-*ανοικτού τύπου* : ερωτήσεις, συμπλήρωση στοιχείων ενός πίνακα, τροποποίηση δομών, αντικατάσταση...

Ο καθηγητής προβαίνει στην επιλογή και τη διαφοροποίηση των **δραστηριοτήτων** βάσει του τρόπου επεξεργασίας (ανταλλαγή πληροφοριών, συναγωγή συμπερασμάτων, κλπ.), του τρόπου συμμετοχής των μαθητών (Συνθετικές Δημιουργικές Εργασίες), και των προσδοκώμενων ικανότητων και δεξιοτήτων (προσληπτικές ή/ και παραγωγικές).

Οι διάφοροι τύποι ασκήσεων και δραστηριοτήτων δεν αλληλοαναιρούνται. Αντιθέτως επικαλύπτονται και αλληλοσυμπληρώνονται.

2.3 ΠΡΟΣΚΤΗΣΗ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ

Στο Λύκειο, οι μαθητές πρέπει να ασκηθούν σε διαδικασίες που θα τους επιτρέπουν την αναγνώριση και την παραγωγή νέου λεξιλογίου (nominalisation, affixation, transformation, dérivation des mots), καθώς και την κατηγοριοποίηση του σε λέξεις απλές, παράγωγες (ρίζα+κατάληξη) και σύνθετες (carte postale, porte-feuille, tire-bouchon, compte-rendu).

Επί πλέον, η απόκτηση λεξιλογικής ικανότητας στη βαθμίδα αυτή της εκπαίδευσης, περιλαμβάνει και τη διάκριση λεξιλογικών στοιχείων όπως :

-λέξεις μεμονωμένες που μπορούν να έχουν πολλές ερμηνείες (polysémie) : vache (=*l'animal* mais aussi *femme méchante*).

-εκφράσεις που αποτελούνται από περισσότερες της μιας λέξεις, όπως :

•στερεότυπες εκφράσεις που χρησιμοποιούνται ως δείκτες γλωσσικών λειτουργιών (Bonjour, Comment ça va?), γλωσσικά απολιθώματα (ici gît), παροιμίες...

• μεταφορές που χρησιμοποιούμε για έμφαση στην έκφραση, όπως *Mettre quelque chose derrière la cravate* (= manger), *Il est tombé dans les pommes* (= il s'est évanoui)...

• παγιωμένες δομές που πρέπει να μάθει ο μαθητής να χρησιμοποιεί εισαγωγικά, όπως *Auriez-vous l'amabilité de...*

Η επεξεργασία του λεξιλογίου γίνεται μέσα από δραστηριότητες που προτείνουν στρατηγικές οργάνωσης και κατηγοριοποίησής τους, όπως :

–λέξεις συνκειμένου (contexte)

–σημασιολογικές ομαδοποιήσεις, συναφορικοί συσχετισμοί (regroupements sémantiques, réseaux corréférentiels à partir du mot-clé...)

–συσχέτιση μεταξύ λέξεων (associations de mots)...

Η σημασιολογική επεξεργασία του λεξιλογίου αποτελεί εύστοχη στρατηγική μάθησης, δεδομένου ότι αυτή η διαδικασία κατάκτησης της γλώσσας, ως γνωστική δραστηριότητα, διευκολύνει (και διευκολύνεται από) την ικανότητα απομνημόνευσης του λεξιλογίου από το μαθητή.

2.4 ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

Τα φαινόμενα μορφοσύνταξης συνδέονται άμεσα με τις λεκτικές πράξεις (actes de parole) που πρέπει ο μαθητής να κατακτήσει, και τις διάφορες γλωσσικές/γλωσσολογικές γνώσεις, δεξιότητες και συμπεριφορές (savoir-faire et comportements linguistiques et langagiers) που καλείται να πραγματοποιήσει προκειμένου να αναπτύξει τη γλωσσολογική του ικανότητα.

Τα προς εκμάθηση φαινόμενα μορφοσύνταξης προσδιορίζονται με όρους συνκειμένου και χρήσης, και επισημαίνεται (Βλ. Αναλυτικά Προγράμματα Γυμνασίου) η ανάγκη προσφυγής όχι μόνο στην παραδοσιακή γλωσσολογική γραμματική (grammaire linguistique ou formelle) αλλά και στην επικοινωνιακή/κοινωνιογλωσσολογική γραμματική (grammaire sociolinguistique), γιατί επιτρέπει στον καθηγητή μια δυναμικότερη προσέγγιση της γλώσσας και συντελεί ώστε η κλασσική γραμμική δόμησή της να αντικατασταθεί από μία διάταξη που να στηρίζεται σε διαδικασίες σημασιολογικές, επικοινωνιακές, γνωσιολογικές.

Συνιστάται να προσφεύγει ο καθηγητής στην επαγωγική μέθοδο (από το παράδειγμα στον κανόνα) για τη διδασκαλία των φαινομένων μορφοσύνταξης, παρακινώντας τους μαθητές στην ανεύρεση και διατύπωση των κανόνων.

2.5 ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Πέραν των διαφόρων ανθρωπιστικών σπουδών ή πεδίων δραστηριότητας (γεωγραφία, ιστορία, οικονομία, πολιτική, κοινωνιολογία, εθνολογία, τέχνη, λογοτεχνία κλπ.), ο όρος πολιτισμός αναφέρεται πλέον σήμερα στις πλέον καθημερινές του εκφράσεις. Με το μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας, πρέπει επομένως να εξοικειώνονται οι μαθητές με διάφορες όψεις του γαλλόφωνου κόσμου, μέσα από κείμενα και τη σχετική εικονογράφηση (φωτογραφίες, σκίτσα, χάρτες...).

Η καλλιέργεια διαπολιτισμικής συνείδησης επιτυγχάνεται μέσα από μία διευρυμένη αντίληψη του όρου, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών του διαστάσεων, όπως η σύνταξη ενός βιογραφικού, μιας μικρής αγγελίας, κλπ.

Η διαπολιτισμική προσέγγιση της γλώσσας θα επιτρέψει στους μαθητές να παράγουν αυθεντικό λόγο, να κατανοήσουν τις ξένες πολιτιστικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες και να αξιοποιήσουν τα γόνιμα στοιχεία τους.

Κατά την προσέγγιση των (δια)πολιτισμικών στοιχείων, απαιτείται προσοχή ώστε να μην παρουσιαστεί μια εικόνα αναχρονιστική και ξεπερασμένη της χώρας, των πολιτών της και εν γένει της γαλλικής και γαλλόφωνης κοινωνίας. Απαιτείται λοιπόν σύγχρονο υλικό του οποίου όμως η παρουσίαση να είναι οργανωμένη και δομημένη με συνοχή και όσο το δυνατόν αντιπροσωπευτική της γαλλικής κοινωνίας ή και άλλων πολιτισμών.

Πρέπει εξάλλου να αποφεύγει ο εκπαιδευτικός να πάρει θέση αναφορικά με το νέο πολιτισμικό σύστημα, εκφράζοντας αποδοχή ή απόρριψή του.

2.6 ΧΡΗΣΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

Οι νέες τεχνολογίες θεωρούνται πλέον απαραίτητες στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας, δεδομένου ότι προσφέρουν μια σημαντική οπτικο-ακουστική δυνατότητα για τη διαμόρφωση και ανάπτυξη των προσληπτικών και παραγωγικών δεξιοτήτων του μαθητή. Συντελούν εξάλλου στην ανάπτυξη της αντίληψης/κατανόησης, με την ευρεία έννοια του όρου και η οποία περνά από στοιχεία όχι μόνον γλωσσολογικά αλλά και από οπτικά, εξωγλωσσικά, μη-φατικά (κινήσεις, χειρονομίες...).

Η χρήση των νέων τεχνολογιών απαντά σε ανάγκες

- ***πραγματολογικές*** : διάδοση των νέων τεχνολογιών, αύξηση της τηλεοπτικής κατανάλωσης, όλο και συχνότερη χρήση του βίντεο και της εικόνας γενικότερα, ευρεία διάδοση της πληροφορικής, και κυρίως

- ***παιδαγωγικές*** : Η πολυμορφία των οπτικο-ακουστικών πηγών επιτρέπει *φωνητική ποικιλία* (φωνή, προφορά, τονισμός, καθαρότητα άρθρωσης, ρευστότητα λόγου κλπ.), *ποικιλία στα επίπεδα γλώσσας* (κοινή γαλλική, καθημερινή γλώσσα, γλωσσολογικές ποικιλίες, τοπική προφορά...) και στις *μορφοσυντακτικές δομές* της γλώσσας (λεξιλόγιο, μορφοσύνταξη). Ευνοούν τέλος την εκμάθηση της γλώσσας μέσα από την παρουσίαση λιγότερο αφηρημένων, πιο άμεσων *αυθεντικών επικοινωνιακών καταστάσεων και συνθηκών*, παρέχοντας έτσι την ευκαιρία προσέγγισης του σχολείου με τον έξω κόσμο και επανατοποθετώντας τη γλώσσα στην πραγματική της θέση, δηλ. εκτός σχολικής τάξης. Καθώς όμως δεν πρόκειται για πραγματικές επικοινωνιακές καταστάσεις, οι νέες τεχνολογίες βοηθούν το μαθητή να αποβάλει το *φόβο της αποτυχίας* : δεν νιώθει να απειλείται από την παρουσία του άλλου και βρίσκει το χρόνο να προετοιμάσει τους τρόπους και τα εκφραστικά του μέσα επικοινωνίας.

Τέλος, οι νέες τεχνολογίες εμπεριέχουν μια σημαντική *πολιτισμική διάσταση*, λόγω των άφθονων κοινωνικο-πολιτιστικών στοιχείων τους (αρχιτεκτονική, πολεοδομία, ήθη και έθιμα, συνήθειες ενδυματολογικές, διατροφής...), καθώς και των γενικότερων πληροφοριών πάνω στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική κατάσταση της χώρας.

Σε γενικές γραμμές, η χρήση των νέων τεχνολογιών επιτρέπει την υπέρβαση του παραδοσιακού μαθήματος και παρέχει αύξηση των κινήτρων για συμμετοχή στο μάθημα. Επειδή τέλος συνδέονται άμεσα με τους τρόπους διασκέδασης και χαλάρωσης, επιτρέπουν το συνδυασμό του “τερπνού μετά του ωφελίμου” και καθιστούν εκμεταλλεύσιμη την τηλεοπτική και πληροφορική ικανότητα των μαθητών.

Ευνοείται τέλος η *εξατομίκευση* (individualisation) και η *αυτονόμηση* (autonomisation de l’apprentissage) της εκμάθησης της γλώσσας.

Στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής, η εκάστοτε επιλογή τους πρέπει να γίνεται με κριτήρια τεχ(ολογ)ικά (διάρκεια του αποσπάσματος, δυνατότητα απομόνωσης...) και διδακτικά (θεματική ποικιλία, σχέση με τα ενδιαφέροντα και τις ενασχολήσεις των νέων, δυνατότητα διεύρυνσης στην κοινωνικο-επαγγελματική και κοινωνικο-πολιτισμική πραγματικότητα).

ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

Συνιστάται, όπου αυτό είναι εφικτό, να υπάρχει ειδική αίθουσα διδασκαλίας για το μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας εξοπλισμένη με οπτικο-ακουστικά μέσα, π.χ. κασσετόφωνο, C.D player, τηλεόραση, βίντεο και διακοσμημένη με το χάρτη της Γαλλίας καθώς και με αφίσες ή φωτογραφίες μνημείων. Η δημιουργία βιβλιοθήκης με λεξικά (δίγλωσσα, μονόγλωσσα) αποτελεί εξαιρετικό μέσο το οποίο βοηθά και εξοικειώνει τους μαθητές με την ξένη γλώσσα. Τέλος η διάταξη των θρανίων σε σχήμα Π, κυκλικό ή ανά ομάδες εξυπηρετεί τόσο την εκπαιδευτική διαδικασία όσο και τη διά-δραση μεταξύ μαθητών – διδάσκοντος, μαθητών-μαθητών.

ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών συντελεί στη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας, του διδακτικού έργου και γενικότερα του εκπαιδευτικού συστήματος. Η αξιολόγηση της εκμάθησης της ξένης γλώσσας, ύστατη φάση της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας, αποσκοπεί στον οργανωμένο και συνεχή έλεγχο του βαθμού επίτευξης των στόχων που ορίζει το Π.Σ., δηλ. πρέπει να ανταποκρίνεται στη στοχοθεσία της διδασκαλίας. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι προβλεπόμενοι στόχοι, η μεθοδολογική προσέγγιση διδασκαλίας καθώς οι πραγματοποιηθείσες κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας δραστηριότητες.

Ο καθηγητής προστρέχει σε διάφορες μορφές αξιολόγησης προκειμένου να ελέγξει το βαθμό κατάκτησης της γλώσσας : διαμορφωτική (formative), τελική (sommative), διαπλαστική (formatrice), ολιστική/γενική, αναλυτική (holistique/globale, analytique).

Συγκεκριμένα, λόγω της ιδιαιτερότητας του μαθήματος της ξένης γλώσσας, εφιστάται η προσοχή του καθηγητή στα παρακάτω σημεία :

-Αξιολογείται πρωτίστως η ικανότητα επικοινωνίας και διεπίδρασης/ διάδρασης μέσα από επικοινωνιακές καταστάσεις και όχι μόνον η γλωσσική ικανότητα του μαθητή. Δεν μας ενδιαφέρουν οι γνώσεις αυτές καθαυτές πάνω στην ξένη γλώσσα, αλλά η ικανότητα επικοινωνίας του μαθητή μέσα από το νέο γλωσσικό σύστημα.

-Συχνά, οι επικοινωνιακές καταστάσεις στις οποίες ο μαθητής καλείται να συμμετάσχει είναι κυρίως τεχνητές, προσποιητές (simulées), ενώ οι αυθεντικές περιπτώσεις επικοινωνίας είναι περιορισμένες (καιρός, καθημερινή δραστηριότητα...). Η αξιολόγηση της επικοινωνιακής ικανότητας πρέπει επομένως να κινείται και στα δύο αυτά πλάνα, λαμβάνοντας δηλ. υπόψη και τις δύο διαστάσεις, την επικοινωνιακή και την μετα-επικοινωνιακή.

Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή επιτυγχάνεται:

- από την οργανωμένη και συστηματική παρατήρηση της ενεργούς συμμετοχής του στην καθημερινή εργασία της τάξης, της συνολικής δραστηριότητάς του στο πλαίσιο του σχολείου, της προσπάθειάς του, του ενδιαφέροντος που επιδεικνύει, των πρωτοβουλιών που αναπτύσσει, της προόδου που σημειώνει (διαμορφωτική αξιολόγηση)
- από τα αποτελέσματα της επίδοσής του στις γραπτές δοκιμασίες αξιολόγησης, οι οποίες διακρίνονται σε ενδιάμεσες, ολιγόλεπτες ή ωριαίες, και τελικές.

Σε κάθε περίπτωση, οι γραπτές δοκιμασίες πρέπει να χαρακτηρίζονται από εγκυρότητα, αντικειμενικότητα, αξιοπιστία, περιεκτικότητα, πρακτικότητα και διακριτικότητα/διακριτότητα, προκειμένου να επιτρέπουν μια σωστή αξιολόγηση.

Ο καθηγητής οφείλει, κυρίως στην Α΄ Λυκείου (βλ. Π.Δ. 246/1998, ΦΕΚ 183, άρθρ. 7), να ανατρέξει στη διαγνωστική αξιολόγηση, προκειμένου να διαμορφώσει γνώμη πάνω στις γνώσεις, στις ικανότητες και δεξιότητες των μαθητών στη γαλλική γλώσσα.

Η αξιολόγηση της γλώσσας μπορεί να γίνεται και μέσα από τις Συνθετικές-Δημιουργικές Εργασίες των μαθητών στο Λύκειο, είτε ατομικά, είτε σε συνεργασία με άλλους συμμαθητές του (ομαδική μορφή εργασίας). Με τις συνθετικές δημιουργικές εργασίες καλλιεργείται η δυνατότητα πρόσβασης σε άλλες γνωστικές περιοχές, επιτρέποντας έτσι τη δημιουργία αποδοτικών συνεργασιών μεταξύ των διαφόρων επιστημονικών κλάδων. Ευνοείται έτσι η διεπιστημονική αναζήτηση στοιχείων και δεδομένων (interdisciplinarité, travail sur projet).

Επειδή η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών αποτελεί συνεχή διαδικασία και οργανικό στοιχείο της διδακτικής πράξης, ο καθηγητής οφείλει να εντάξει σ' αυτήν τρόπους *ετερο-αξιολόγησης* και *συν-αξιολόγησης* ανά ζεύγη ή ομάδες που βοηθούν το μαθητή να αναπτύξει τρόπους *αυτο-αξιολόγησης*, με απώτερο στόχο την αυτονόμηση της εκμάθησης (autonomisation des apprentissages).

Η αξιολόγηση πρέπει τέλος να αποβλέπει μακροπρόθεσμα στη δημιουργία φακέλου γνώσεων και δεξιοτήτων στις ξένες γλώσσες (portfolio), όπου ο κάθε μαθητής, σε συνεργασία με το διδάσκοντα, να μπορεί να καταχωρήσει και να παρουσιάσει διάφορες προσωπικές κατακτήσεις και εμπειρίες γλωσσικής εκμάθησης. (βλ. Π.Δ. 246, άρθρ. 12)

Η απόφαση αυτή ισχύει από το σχολικό έτος 2000 - 2001.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 16 Αυγούστου 2000

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Π. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 52 34 312
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http: www.et.gr
e-mail: webmaster @ et.gr

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
Σολωμού 51

Πληροφορίες δημοσιευμάτων Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	**5225 761 - 5230 841**
Πληροφορίες δημοσιευμάτων λοιπών Φ.Ε.Κ.	**5225 713 - 5249 547**
Πώληση Φ.Ε.Κ.	**5239 762**
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.	**5248 141**
Βιβλιοθήκη παλαιών Φ.Ε.Κ.	**5248 188**
Οδηγίες για δημοσιεύματα Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	**5248 785**
Εγγραφή Συνδρομητών Φ.Ε.Κ. και αποστολή Φ.Ε.Κ.	**5248 320**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227 - Τ.Κ. 54100	**(031) 423 956**
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Νικήτα 6-8 Τ.Κ. 185 31	**4135 228**
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327 - Τ.Κ. 262 23	**(061) 6381 100**
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο Τ.Κ. 450 44	**(0651) 87215**
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1 Τ.Κ. 691 00	**(0531) 22 858**
ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο Τ.Κ. 411 10	**(041) 597449**
ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13 Τ.Κ. 491 00	**(0661) 89 127 / 89 120**
ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πλ. Ελευθερίας 1, Τ.Κ. 711 10	**(081) 396 223**
ΛΕΣΒΟΣ - Πλ. Κωνσταντινουπόλεως Τ.Κ. 811 00 Μυτιλήνη	**(0251) 46 888 / 47 533**

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 8 σελίδες 200 δρχ.
- Για τα ΦΕΚ από 8 σελίδες και πάνω η τιμή πώλησης κάθε φύλλου (8σέλιδου ή μέρους αυτού) προσαυξάνεται κατά 100 δρχ. ανά 8σέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα ΦΕΚ του Τεύχους Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π. ανεξαρτήτως αριθμού σελίδων δρχ. 100. (Σε περίπτωση Πανελλήνιου Διαγωνισμού η τιμή θα προσαυξάνεται κατά δρχ. 100 ανά 8σέλιδο ή μέρος αυτού).

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531		Κ.Α.Ε. εσόδου υπέρ ΤΑΠΕΤ 3512	
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κ.λπ.)	60.000	δρχ.	3.000	δρχ.
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κ.λπ.)	70.000	»	3.500	»
Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κ.λπ. Δημ. Υπαλλήλων)	15.000	»	750	»
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κ.λπ.)	70.000	»	3.500	»
Αναπτυξιακών Πράξεων (Τ.Α.Π.Σ.)	30.000	»	1.500	»
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κ.λπ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	15.000	»	750	»
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κ.τλ.)	5.000	»	250	»
Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	10.000	»	500	»
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	3.000	»	150	»
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	10.000	»	500	»
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	300.000	»	15.000	»
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	50.000	»	2.500	»
ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΕΚΤΟΣ Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	300.000	»	15.000	»

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στα Δημόσια Ταμεία που δίνουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Οι συνδρομές του εξωτερικού επιβαρύνονται με το διπλάσιο των ανωτέρω τιμών.
* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται από τα Δημόσια Ταμεία.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού μπορούν να στέλνουν το ποσό του ΤΑΠΕΤ μαζί με το ποσό της συνδρομής.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι τον Μάρτιο κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ